

*Zespół Szkół Rolniczo-Technicznych
im. Bohaterów Walki z Faszyzmem w Zwoleniu*

**PROGRAM REALIZACJI
WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU
DORADZTWA ZAWODOWEGO**

Zatwierdzony na Radzie Pedagogicznej w dniu 31 sierpnia 2023 r.

Spis treści

Wprowadzenie.....	3
Podstawowa terminologia	4
I. Akty prawne regulujące tworzenie w szkole WSDZ	5
Cele ogólne programu	6
Cele szczegółowe programu.....	7
II. Obszary, działania i cele szczegółowe programu	9
W zakresie pracy z młodzieżą:	9
III. Metody i formy oddziaływań	9
Zadania doradcy zawodowego	10
Plan realizacji	11
IV. SPOSOBY REALIZACJI DZIAŁAŃ	14
V. EWALUACJA.....	14
Zagadnienia do realizacji dla rodziców (na spotkaniach z rodzicami).....	15
Zagadnienia do realizacji dla wychowawców (na lekcjach wychowawczych).....	15
Zagadnienia do realizacji dla nauczycieli przedmiotów zawodowych i pods. przedsiębiorczości. ..	15
Rozkład materiału nauczania dla Branżowej Szkoły I Stopnia	16
Rozkład materiału nauczania dla Technikum	17

Wprowadzenie

Doradztwo zawodowe od wielu lat jest wpisane w ramy szkolnego systemu nauczania. Do niedawna sposób jego realizacji był na niskim i nikłym poziomie. Często doradztwo działało na zasadzie intuicji pedagogicznej wychowawcy klasy i rzadko miało dodatni wymiar sukcesu edukacyjnego ucznia.

Postęp cywilizacyjny i gospodarczy niejako wymusił na edukacji wprowadzenie konkretnych zmian związanych z orientacją zawodową.

Nauczanie w XXI wieku skupia się na uczniu jako potencjalnym pracodawcy lub pracowniku. W szczególności należy zadbać o rozwój kompetencji młodego człowieka. W poszczególnych zawodach kompetencje twarde są jasno określone w podstawach programowych i potwierdzają je kwalifikacje w zawodzie. Drugorzędne wydają się kompetencje miękkie. Jest to jednak mylne spojrzenie. Dzisiejsi pracodawcy oczekują od pracowników: uczciwości, kreatywności, pracy w grupie, kierowania własnym rozwojem a to nic innego jak kompetencje miękkie.

Słuszne jest podejście dzisiejszej edukacji do prowadzenia działań z zakresu doradztwa edukacyjno - zawodowego na wszystkich szczeblach kształcenia. Wybór zawodu jest procesem rozwojowym i stanowi sekwencję decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia. Predyspozycje zawodowe wywodzą się z doświadczeń dzieciństwa i rozwijają się wraz z upływem czasu. Oznacza to konieczność stworzenia takiego systemu doradztwa zawodowego, który zapewni i umożliwi uczniom rozwijanie świadomości własnych uzdolnień, posiadanych umiejętności, kwalifikacji, i zainteresowań - w aspekcie życzeniowym i rzeczywistym. Sprawny system doradztwa zawodowego wskaże młodemu człowiekowi możliwości zdobycia wymarzonego zawodu.

Uczeń musi posiadać świadomość, że jest autorem własnej kariery. Na drodze młodego człowieka stoi problem bezrobocia, rosnące tempo życia, to powoduje że dokonuje on przypadkowych wyborów. To rzutuje na dylematy ekonomiczne (koszty edukacji i przekwalifikowania) i wysokie koszty emocjonalne (frustracja, niezadowolenie, poczucie braku sensu istnienia).

Te i inne przesłanki powodują, że zachodzi potrzeba udzielania profesjonalnej pomocy w zakresie doradztwa edukacyjno - zawodowego uczniom i ich rodzicom.

Adresatami wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego są: uczniowie, rodzice, nauczyciele, środowisko lokalne. Obejmuje on indywidualną i grupową pracę z uczniami, rodzicami i nauczycielami, ma charakter planowanych działań.

Podstawowa terminologia

PORADNICTWO ZAWODOWE

Długofalowe i wieloetapowe działania wychowawcze, towarzyszące jednostce w trakcie jej rozwoju zawodowego. Obejmuje ono udzielanie pomocy uczniom i dorosłym w planowaniu, tworzeniu i rozwoju kariery zawodowej, przynoszącej jednostce satysfakcję i zawodowy sukces.

(por.: *Ogólne zasady funkcjonowania poradnictwa zawodowego w systemie urzędów pracy.* (1996) Wyd. KUP. s. 4, maszynopis)

ORIENTACJA ZAWODOWA

Działania wychowawcze szkoły, rodziców, i innych osób, grup i instytucji - mające na celu przygotowanie młodzieży do planowania kariery zawodowej, których ważnym elementem jest podejmowanie kolejnych decyzji wyboru zawodu i szkoły. (por.: K. Lelińska: *Założenia i kierunki rozwoju poradnictwa zawodowego w warunkach reformy edukacji* (1999) *Problemy poradnictwa psychologiczno - pedagogicznego.* Nr 2/11. s. 29)

DORADZTWO ZAWODOWE

Świadczenie pomocy w dokonywaniu kolejnych decyzji wyboru zawodu lub pracy w formie indywidualnej porady zawodowej, poprzez analizę pola problemowego jednostki i udzielenie jej informacji zawodowych, podawanie wskazówek, sugestii oraz instrukcji. (por.: K. Lelińska: *Założenia i kierunki rozwoju poradnictwa zawodowego w warunkach reformy edukacji,* (1999) *Problemy poradnictwa psychologiczno - pedagogicznego* Nr 2/11.s. 29)

DORADCA ZAWODOWY

Osoba udzielająca pomocy, w formie grupowych i indywidualnych porad zawodowych, młodzieży i osobom dorosłym w wyborze zawodu, kierunku kształcenia i szkolenia, uwzględniając ich możliwości psychofizyczne i sytuację życiową a także potrzeby rynku pracy oraz możliwości systemu edukacyjnego, współpracując z rodzicami i nauczycielami w procesie orientacji zawodowej uczniów oraz wykorzystując w tym celu wiedzę o zawodach, znajomość psychologicznych i pedagogicznych technik, diagnozę rynku pracy oraz techniczne środki przekazywania informacji zawodowej. (por.: *Klasyfikacja Zawodów i Specjalności.* 1995. Wyd. MPiPS. Tom V, Zeszyt 2 cz. II. s. 497)

INFORMACJA ZAWODOWA

Zbiory danych potrzebnych jednostce do podejmowania kolejnych decyzji zawodowych oraz związanych z zatrudnieniem. Zakres treści, metod i kanały przekazywanych informacji są dostosowane do etapu rozwoju zawodowego jednostki oraz rodzajów podejmowanych decyzji.

(por.: K. Lelińska: *Przygotowanie uczniów do wyboru zawodu metodą zajęć praktycznych.* (1985).

INFORMACJA EDUKACYJNA

Zbiory danych potrzebnych jednostce do podejmowania decyzji związanych z dalszym kształceniem. (opr. G. Sołtysińska)

ZAWÓD

Wewnętrznie spójny system czynności wymagający określonych kwalifikacji, wykonywanych w uregulowany sposób i systematycznie, stanowiący podstawę utrzymania i zapewniający pozycję w społeczeństwie. (por.: J. Szczepański: Czynniki kształtujące zawód i strukturę zawodową. Socjologia zawodów. (1965) KiW.)

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA

Ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu przygotowania uczniów do wyboru zawodu, poziomu i kierunku kształcenia. System powinien określać: role i zadania doradcy w ramach rocznego planu działań, czas i miejsce realizacji zadań, oczekiwane efekty, formy i metody pracy. (opr. A. Łukaszewicz)

I. Akty prawne regulujące tworzenie w szkole WSDZ

Prowadzenie działań związanych z doradztwem zawodowym w technikum i branżowej szkole I stopnia reguluje m.in. ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, w której zapisano, że system oświaty zapewnia przygotowanie uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia, a także wymieniając zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego oraz zajęcia prowadzone w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej jako jedne z podstawowych form działalności dydaktyczno-wychowawczej szkoły. Szczegółowe regulacje wprowadzają rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej, m.in. w sprawie doradztwa zawodowego, w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół oraz w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.

Tworząc wewnątrzszkolny program realizacji doradztwa opierano się na następujących aktach prawnych:

1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, poz. 59
2. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo oświatowe, poz.

60.

3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego.
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania.
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2017, poz. 1643).
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego.
7. Statut Zespołu Szkół Rolniczo-Technicznych im. Bohaterów Walki z Faszyzmem w Zwoleniu
8. Memorandum dotyczące kształcenia ustawicznego, uchwalone przez Komisję Europejską w 2000r. jako jedno z 6 głównych założeń wymienia zalecenie dotyczące profesjonalnej pomocy doradczej dla uczniów w zakresie planowania kariery zawodowej. Zdecydowana większość państw Unii Europejskiej już od dawna stosuje to zalecenie w praktyce.
9. Rezolucja Rady Unii Europejskiej z 18 Maja 2004 - 9286/04 jest to najważniejszy do tej pory dokument wydany przez Unię Europejską dotyczący poradnictwa zawodowego. „wszyscy obywatele Europy powinni mieć dostęp do usług związanych z poradnictwem, informacją zawodową i planowaniem kariery na każdym etapie swojego życia". Strategia Rozwoju Kształcenia Ustawicznego do roku 2010 przyjęta przez Radę Ministrów 8 lipca 2003r. jako jeden z priorytetów uznaje tworzenie zasobów informacyjnych w zakresie kształcenia ustawicznego i rozwoju zasobów doradczych

Cele ogólne programu

1. Przygotowanie uczniów do świadomego wyboru dalszej drogi życiowej, świadomego wyboru liceum dla dorosłych, szkoły policealnej, wyżej, kursów zawodowych, zawodu, zakładu pracy.
2. Pomaganie uczniom w reorientacji zawodowej w przypadku stwierdzenia niewłaściwego wyboru zawodu.
3. Wyzwalanie własnej aktywności ucznia w kierunku samopoznania, odkrycie zainteresowań, uzdolnień, rozpoznawanie swego usposobienia i temperamentu pod kątem predyspozycji do wykonywania wybranego zawodu.

4. Rozwijanie w uczniach świadomości mobilności zawodowej i pobudzanie aktywności do poszukiwania alternatywnych rozwiązań w różnych sytuacjach zawodowych i życiowych (w tym bezrobocie i niepełnosprawność).
5. Kształtowanie u uczniów postaw przedsiębiorczości i kreatywności sprzyjających aktywnemu uczestnictwu w życiu gospodarczym, w tym poprzez stosowanie w procesie kształcenia innowacyjnych rozwiązań programowych, organizacyjnych lub metodycznych;
6. Rozwijanie świadomości zawodowej.
7. Kształtowanie umiejętności sprawnego komunikowania się, współpracy w grupie i autoprezentacji.
8. Rozwijanie umiejętności samooceny i możliwości wykorzystania tej umiejętności, wyrabianie szacunku dla samego siebie.
9. Nabycie umiejętności przygotowania i pisanie dokumentów towarzyszących poszukiwaniu pracy.
10. Poznanie rynku pracy.

Cele szczegółowe programu

W obszarach:

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW – uczeń:

- 1.1 sporządza bilans własnych zasobów na podstawie dokonanej autoanalizy („portfolio”);
- 1.2 ustala obszary do rozwoju edukacyjno-zawodowego i osobistego;
- 1.3 analizuje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe oraz stan zdrowia) w kontekście planowania przyszłości edukacyjno-zawodowej;
- 1.4 określa własny system wartości (w tym wartości związane z pracą i etyką zawodową).

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY – uczeń:

- 2.1 analizuje informacje o lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim rynku pracy oraz zasadach na nim funkcjonujących w kontekście wyborów zawodowych;
- 2.2 określa zawody i stanowiska pracy, dla których bazą są jego kwalifikacje;
- 2.3 porównuje formy zatrudnienia i możliwości funkcjonowania na rynku pracy jako pracownik, pracodawca lub osoba prowadząca działalność gospodarczą w obszarze, w którym się kształci oraz analizuje podstawy prawa pracy – w tym rodzaje umów o pracę, sposoby ich rozwiązywania, prawa i obowiązki pracownika;

- 2.4 konfrontuje własne zasoby ze zidentyfikowanymi potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz wymaganiami rynku pracy;
- 2.5 określa znaczenie i wskazuje możliwości stażu zawodowego/zatrudnienia z wykorzystaniem dostępnych form aktywizacji zawodowej;
- 2.6 sporządza i aktualizuje dokumenty aplikacyjne zgodnie z wymaganiami pracodawców;
- 2.7 przygotowuje się do zaprezentowania siebie i swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej;
- 2.8 charakteryzuje przebieg procesu zakładania własnej firmy oraz instytucje wspomagające zakładanie własnej działalności gospodarczej

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE – uczeń:

- 3.1 korzysta ze źródeł informacji dotyczących dalszego kształcenia i doskonalenia zawodowego formalnego, pozaformalnego i nieformalnego;
- 3.2 analizuje możliwości uzupełniania, poszerzania i uzyskiwania nowych kwalifikacji zawodowych w ramach krajowego i europejskiego systemu kwalifikacji;
- 3.3 określa korzyści wynikające z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym;
- 2.4 analizuje możliwości kontynuowania nauki.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH – uczeń:

- 4.1 ustala swoje cele, zadania i działania w kontekście planowania kariery;
- 4.2 sporządza IPD – planuje różne warianty kariery edukacyjno-zawodowej na podstawie bilansu własnych zasobów i wartości oraz informacji nt. rynku edukacji i rynku pracy, przewidując skutki decyzji;
- 4.3 dokonuje wyboru dalszej drogi edukacyjno-zawodowej zgodnie z posiadanymi zasobami i celami;
- 4.4 wskazuje korzyści wynikające z całożyciowego doradztwa kariery.

Cel ogólny oraz cele szczegółowe programu doradztwa zawodowego są spójne z celami kształcenia ogólnego i kształcenia w zawodach w technikum oraz branżowej szkole I stopnia. Umożliwia to realizowanie programu zarówno podczas zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, jak i na zajęciach z wychowawcą, lekcjach przedmiotowych oraz na dodatkowych zajęciach edukacyjnych i innych zajęciach obejmujących wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu – w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

II. Obszary, działania i cele szczegółowe programu

W zakresie pracy z młodzieżą:

1. Kształtowanie umiejętności określania własnych celów życiowych, mocnych i słabych stron.
2. Analiza własnego stanu zdrowia pod kątem wybranego zawodu.
3. Rozwijanie umiejętności planowania własnego rozwoju.
4. Zapoznanie z procedurami osiągnięcia kwalifikacji zawodowych.
5. Zdobywanie umiejętności przeprowadzenia rozmowy kwalifikacyjnej.
6. Wskazanie uczniom możliwych form zatrudnienia.
7. Wyzwalanie własnego wewnętrznego potencjału.
8. Wyrabianie szacunku dla samego siebie.
9. Wzmocnienie poczucia własnej wartości.
10. Rozwijanie umiejętności efektywnego komunikowania się.
11. Rozwijanie umiejętności pracy w grupie.
12. Poznanie zasad funkcjonowania rynku pracy.
13. Zapoznanie się ze specyfiką rynku pracy w regionie, w kraju i za granicą.
14. Rozszerzenie zasobu informacji na temat sposobów poszukiwania pracy.
15. Nabycie umiejętności przygotowania dokumentów towarzyszących poszukiwaniu pracy.
16. Poznanie możliwości dalszego kształcenia i doskonalenia zawodowego.
17. Planowanie własnego rozwoju.

W zakresie współpracy z rodzicami

1. Podniesienie umiejętności komunikowania się ze swoimi dziećmi.
2. Doskonalenie umiejętności wychowawczych.
3. Wypracowanie form wspierania dzieci wyborze ich dalszej drogi życiowej.

W zakresie współpracy z nauczycielami:

1. Uzyskanie wsparcia i pomocy w pracy wychowawczej.
2. Lepsze rozpoznanie potrzeb uczniów, ich poglądów, oczekiwań wobec szkoły i rynku pracy.
3. Nakreślenie dalszego kierunku pracy z rodzicami i młodzieżą.

III. Metody i formy oddziaływań

1. Realizowanie tematyki z zakresu doradztwa zawodowego podczas lekcji wychowawczych, podstaw przedsiębiorczości, z przedmiotów zawodowych i zajęć z doradztwa zawodowego prowadzonych z uczniami.
2. Współpraca z instytucjami (Urzędy Pracy, biblioteki, Młodzieżowe Centrum Kariery,

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna), szkołami i uczelniami wyższymi, pracodawcami, itp.

3. Wycieczki zawodoznawcze.
4. Aktywny udział młodzieży podczas „Dnia otwartego szkoły”.
5. Angażowanie uczniów do umiejętnego spędzania czasu (zajęcia sportowe, kulturowe, językowe, rozwijające umiejętności zawodowe)
6. Informowanie rodziców o procedurach egzaminów zawodowych, specyfice zawodu wybranego przez dziecko, dalszej ścieżce edukacyjno - zawodowej.
7. Organizowanie spotkań z osobami wykonującymi różne zawody powiązane z wybranym kierunkiem kształcenia.
8. Prowadzenie zajęć warsztatowych przez doradców zawodowych na temat predyspozycji zawodowych i dalszej drogi zawodowej.
9. Wykorzystanie testów, ankiet i innych narzędzi podczas zajęć klasowych.
10. Opracowanie i wykorzystanie lekcji scenariuszy lekcji wychowawczych związanych z doradztwem zawodowym.
11. Gromadzenie materiałów dotyczących zakresu doradztwa (biblioteka, pedagog, osoby zajmujące się doradztwem zawodowym).
12. Wyposażenie uczniów w umiejętność sporządzania dokumentów aplikacyjnych w ubieganiu się o pracę.
13. Umieszczenie na stronie internetowej szkoły zakładki - doradztwo zawodowe.

Zadania doradcy zawodowego

1. systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na działania związane z realizacją doradztwa zawodowego;
2. prowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego,
3. opracowywanie we współpracy z innymi nauczycielami, w tym nauczycielami wychowawcami opiekującymi się oddziałami, pedagogami, programu realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa, oraz koordynacja jego realizacji;
4. wspieranie nauczycieli, w tym nauczycieli wychowawców oraz pedagogów w zakresie realizacji działań określonych w programie, o którym mowa w punkcie 3;
5. koordynowanie działalności informacyjno-doradczej realizowanej przez szkołę, w tym gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia.

Plan realizacji

L.p.	Przedsięwzięcie	Forma realizacji	Osoba Odpowiedzialna	Uczestnicy	Termin realizacji
1.	Zapoznanie Rady Pedagogicznej z programem szkolnego doradztwa zawodowego	Prelekcja na spotkaniu RP	Doradca zawodowy	Nauczyciele	Październik
2.	Zapoznanie rodziców z programem szkolnego doradztwa zawodowego	Informacja na spotkaniu z rodzicami	Wychowawcy klas	Rodzice	Listopad
3.	Indywidualne porady dla rodziców, którzy mają problemy - zdrowotne, emocjonalne, decyzyjne, intelektualne, rodzinne itp.	Indywidualne spotkania	Pedagog	Rodzice	Cały rok
POZNANIE WŁASNYCH ZASOBÓW					
1.	Zajęcia integracyjne	Zajęcia z wychowawcą, ognisko, wycieczki	Wychowawcy, pedagog, nauczyciele	Uczniowie klas drugich BSIS	Wrzesień
2.	Komunikacja interpersonalna	Zajęcia z wychowawcą	Wychowawcy	Uczniowie klas drugich BSIS	Październik
3.	Czynniki wpływające na wybór dalszej drogi życiowej	Zajęcia z wychowawcą	Pedagog, doradca zawodowy, wychowawcy	Wszyscy uczniowie	Wg harmonogramu zajęć z doradztwa zawodowego
4.	Moje mocne i słabe strony	Zajęcia z wychowawcą, zajęcia z doradztwa zawodowego	Wychowawcy, pedagog, doradca zawodowy	Uczniowie klas drugich BSIS	Wrzesień
5.	Pragnienia i cele życiowe	Zajęcia z wychowawcą, zajęcia z doradztwa zawodowego	Wychowawcy, pedagog, doradca zawodowy	Uczniowie klas drugich BSIS	Wg harmonogramu zajęć z doradztwa zawodowego
6.	Wiem, umiem, jaki/jaka jestem	Zajęcia z wychowawcą, zajęcia z doradztwa zawodowego	Wychowawcy, pedagog, doradca zawodowy	Uczniowie klas drugich BSIS	Wg harmonogramu zajęć z doradztwa zawodowego

7.	Wpływ wartości na życie zawodowe	Zajęcia z wychowawcą, zajęcia z doradcą zawodowym	Wychowawcy, pedagog, doradca zawodowy	Ucniowie klas drugich BS I S	Wg harmonogramu zajęć z doradztwa zawodowego
8.	Planowanie ścieżki kariery zawodowej.	Zajęcia z wychowawcą, zajęcia z doradztwa zawodowego	Wychowawcy, pedagog, doradca zawodowy	Ucniowie klas drugich BSIS	Wg harmonogramu zajęć z doradztwa zawodowego
ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY					
1.	Lista zawodów, stanowisk pracy- zawody przyszłości	Zajęcia z doradcą zawodowym	Doradca zawodowy	Ucniowie klas drugich BSIS	Wg harmonogramu zajęć z doradztwa zawodowego
2.	Charakterystyka poszczególnych zawodów.	Zajęcia z doradcą zawodowym	Doradca zawodowy	Ucniowie klas drugich BSIS	Wg harmonogramu zajęć z doradztwa zawodowego
3.	Praca i kształcenie w UE	Zajęcia warsztatowe	Wychowawcy Nauczyciele przedmiotów zawodowych	Wszyscy uczniowie ZSR-T	
4.	Moja firma	Zajęcia z podstaw przedsiębiorczości Przedmioty zawodowe	Nauczyciel przedsiębiorczości Nauczyciele przedmiotów zawodowych	Ucniowie klas drugich BSIS	Wg programu nauczania
5.	Funkcjonowanie rynku pracy, mechanizmy rynku pracy	Zajęcia z podstaw przedsiębiorczości	Nauczyciel przedsiębiorczości	Ucniowie klas drugich BSIS	Wg programu nauczania
6.	Planowanie dalszej ścieżki edukacyjnej.	Zajęcia z podstaw przedsiębiorczości, zajęcia z wychowawcą, przedmioty zawodowe	Wychowawcy Nauczyciele przedmiotów zawodowych, nauczyciel przedsiębiorczości	Ucniowie ZSR-T w Zwoleniu	Wg harmonogramu zajęć z doradztwa zawodowego
RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE					
1.	Dalsze planowanie ścieżki edukacyjnej	Zajęcia z podstaw przedsiębiorczości Przedmioty zawodowe Zajęcia z wychowawcą	Nauczyciel przedsiębiorczości Pedagog Wychowawcy Nauczyciele przedmiotów zawodowych	Ucniowie klas drugich BSIS	Wg programu nauczania

2.	Uczestnictwo w Targach Pracy, wycieczki do zakładów pracy	Targi pracy, wycieczki,	Wychowawcy, Nauczyciele, pedagog, doradca zawodowy	Uczniowie klas II, III i IV technikum, III klasa BSIS	Wg harmonogramu zajęć z doradztwa zawodowego
3.	Praca i kształcenie w UE, staże zagraniczne	Staż i praktyka zagraniczna, zajęcia z wychowawcą	Koordynator projektów mobilności zagranicznej	Uczniowie, rodzice	Wg harmonogramu realizacji projektów mobilności
4.	Aktywne metody poszukiwania pracy	Zajęcia z wychowawcą Szkolenia	Wychowawcy, doradca zawodowy	Wszyscy uczniowie, rodzice	Wg harmonogramu zajęć z doradztwa zawodowego

PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO - ZAWODOWYCH

1.	Planowanie ścieżki zawodowej	Zajęcia z wychowawcą, zajęcia z doradztwa zawodowego	Wychowawca, doradca zawodowy	Klasa IV technikum, klasa III BSIS	Wg harmonogramu zajęć z doradztwa zawodowego
2.	Redagowanie dokumentów aplikacyjnych-CV, podanie o pracę	Zajęcia z podstaw przedsiębiorczości, j. polskiego, języka obcego	Pedagog szkolny, nauczyciele j. polskiego i obcego	Wszyscy uczniowie	Wg programu nauczania
3.	Zasady prowadzenia rozmowy kwalifikacyjnej, autoprezentacja	Zajęcia z podstaw przedsiębiorczości, zajęcia z wychowawcą	Pedagog Wychowawcy Nauczyciele podstaw przedsiębiorczości	Uczniowie klas drugich BSIS	Wg programu nauczania
4.	Jak szukać pracy?	Zajęcia z podstaw przedsiębiorczości, zajęcia z wychowawcą	Pedagog Wychowawcy, doradca zawodowy	Uczniowie klas drugich BSIS	Wg programu nauczania
5.	Aktywny na rynku pracy- aktywne metody poszukiwania pracy	Zajęcia z podstaw przedsiębiorczości	Nauczyciele podstaw przedsiębiorczości	Uczniowie klas IV technikum, III klasa BSIS	Wg programu nauczania
6.	Spotkania z przedstawicielami różnych zawodów	Spotkania z pracodawcami	Pedagog szkoły, nauczyciele przedmiotów zawodowych	Uczniowie klas III technikum, II klasa BSIS	Czerwiec
7.	Prezentacje uczelni wyższych	Spotkania z przedstawicielami uczelni wyższych	Dyrektor, Pedagog szkoły, wychowawcy	Uczniowie klas IV Technikum	Kwiecień

8.	Prawo pracy	Zajęcia z podstaw przedsiębiorczości, zajęcia z wychowawcą, lekcje z przedmiotów zawodowych	Nauczyciel przedsiębiorczości Pedagog Wychowawcy Nauczyciele przedmiotów zawodowych	Uczniowie klas I i II Technikum, II klasa BSIS	Wg programu nauczania
----	-------------	---	--	---	-----------------------

IV. SPOSOBY REALIZACJI DZIAŁAŃ

Określone w programie cele przewidziane są do realizacji:

- a. podczas grupowych zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, które są prowadzone przez doradcę zawodowego w wymiarze wynikającym z ramowych planów nauczania;
- b. podczas:
 - zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;
 - wspomagania uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu w trakcie bieżącej pracy z uczniami;
 - zajęć prowadzonych przez doradcę zawodowego, nauczycieli i wychowawców m.in. na: obowiązkowych zajęciach edukacyjnych, zajęciach z wychowawcą, zajęciach w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej, wizyt zawodoznawczych a także w formie indywidualnych porad i konsultacji prowadzonych przez doradcę zawodowego lub innych specjalistów, wychowawców, nauczycieli;
- c. podczas innych działań związanych z doradztwem zawodowym realizowanych w szkole (np. Europejski Tydzień Umiejętności Zawodowych, spotkania z pracodawcami, spotkania z radcą prawnym).

V. EWALUACJA

1. Badanie losów absolwentów,
2. Modyfikowanie stosowanych form pracy
3. Wymiana dobrej praktyki pedagogicznej
4. Autoewaluacja zajęć grupowych i indywidualnych
5. Sprawozdanie z realizacji Wewnętrznszkolnego System Doradztwa Zawodowego.

Zagadnienia do realizacji dla rodziców (na spotkaniach z rodzicami).

1. Zapoznanie rodziców z programem szkolnego doradztwa zawodowego.
2. Planowanie ścieżki edukacyjnej.
3. Możliwości zatrudnienia na lokalnym rynku pracy.
4. Praca i kształcenie w Unii Europejskiej, staże zagraniczne.

Zagadnienia do realizacji dla wychowawców (na lekcjach wychowawczych).

1. Zajęcia integracyjne.
2. Moje mocne i słabe strony. Autoanaliza.
3. Komunikacja interpersonalna. Komunikacja werbalna i niewerbalna.
4. Moje pragnienia i plany życiowe.
5. Planowanie ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej.
6. Wpływ wartości na życie zawodowe.
7. Aktywne metody poszukiwania pracy.
8. Kształcenie i samokształcenie, ich związek ze zdolnościami, zainteresowaniami i rozwojem osobistym.

Zagadnienia do realizacji dla nauczycieli przedmiotów zawodowych i podstaw przedsiębiorczości.

1. Praca i kształcenie w Unii Europejskiej.
2. Moja firma.
3. Funkcjonowanie rynku pracy, mechanizmy rynku pracy.
4. Planowanie dalszej ścieżki edukacyjnej.
5. Funkcjonowanie rynku pracy, mechanizmy rynku pracy.
6. Redagowanie dokumentów aplikacyjnych-CV, podanie o pracę.
7. Zasady prowadzenia rozmowy kwalifikacyjnej, autoprezentacja.
8. Prawo pracy.